

Kennisevent Plantgezondheid

Werken aan *weerbaarheid*

Het nieuwe doen in plantgezondheid is een andere benadering dan die van de traditionele gewasbescherming. Weerbaarheid van de plant staat centraal. Ook voor onderwijs is die benadering interessant, zegt programmamanager Helma Verberkt.

‘De communicatie is nu vooral gericht op de betalende partijen, maar onderwijs is zeker interessant’

De teelt van gewassen moet groener, schoner en gezonder. Staatssecretaris Sharon Dijksma maakt in haar toespraak tijdens het Plantgezondheids-Event op donderdag 12 maart duidelijk waarom. “In 2050 zijn we met meer dan negen miljard mensen. De aarde wordt niet groter; het oppervlak landbouwgrond, dat die negen miljard van eten moet voorzien, wordt zelfs kleiner. De voedselproductie moet dus omhoog, en tegelijkertijd moet zij efficiënter en duurzamer.”

Innovatieprogramma

Nederland heeft eerder voor dergelijke uitdagingen gestaan, zegt Dijksma waarbij ze terugblijkt op de jaren na de oorlog. “Hoe hard boeren ook werkten, de oogst was lang niet altijd gegarandeerd. Het beschikbaar komen van synthetische bestrijdingsmiddelen kwam als een geschenk uit de hemel.” In vijftig jaar werden er zo’n duizend bestrijdingsmiddelen geïntroduceerd, totdat het inzicht groeide dat er nadelen kleven aan de middelen: ziekten en plagen werden resistent. Het gebruik van middelen had schadelijke effecten voor mens, dier en milieu. “De publieke opinie veranderde drastisch.” Het beleid van de overheid is daarom gericht op een meer duurzame teelt: diverse nota’s beschreven dat de emissie van bestrijdingsmiddelen omlaag moest, dat telers geïntegreerde bestrijding moeten toepassen, met waar mogelijk de inzet van biologische bestrijdingsmethoden. En de telers zelf zaten ondertussen niet stil. Ze zochten met onderzoekers naar nieuwe methoden. Hoe kun je de weerbaarheid van planten verhogen? Kun je nieuwe biologische methoden ontwikkelen om

bodemziekten aan te pakken? Of kun je met precisietechnieken bestrijdingsmiddelen effectiever en doelgerichter inzetten? In 2014 lanceert LTO Glaskracht het innovatieprogramma ‘Het Nieuwe Doen in Plantgezondheid’

Telers van de toekomst

Dit programma is een andere benadering dan de traditionele gewasbescherming, zegt programmamanager Helma Verberkt van LTO Glaskracht. “Het is geen symptoombestrijding, maar een systeembenadering.” De weerbaarheid van het gewas staat centraal. Die weerbaarheid kun je beïnvloeden met teeltmaatregelen, met plantversterkende middelen of met slimme technologieën. Tijdens het event in de kassen van Wageningen UR in Bleiswijk laten diverse onderzoekers in

Staatssecretaris Sharon Dijksma benadrukt dat het werken aan een duurzame en schone glastuinbouw belangrijk is

presentaties, postersessies over workshops zien wat er mogelijk is. Ruim 200 mensen zijn er aanwezig, veel glastuinders. Ze zijn benieuwd naar mogelijkheden. Onderzoekster Jantineke Hofland van Wageningen UR laat bijvoorbeeld zien hoe je met diverse experimentele stoffen de afweer tegen meeldauwschimmels kunt versterken. En onderzoeker Jan van de Zande geeft een demonstratie van een sensorgestuurd bespuitingsysteem. Het systeem spuit alleen waar het nodig is.

Omdat telers het onderzoek meefinancieren is de ontsluiting van de nieuwe kennis sterk op hen gericht. Het PlantgezondheidsEvent van vanmiddag is een manier van kennisontsluiting, zegt Verberkt, maar het is niet de enige manier. “Het is zendergericht. Interactieve bijeenkomsten als arenasessies, of ontmoetingen met telersgroepen zijn zeker zo belangrijk. De communicatie is nu vooral gericht op de betalende partijen, maar onderwijs is zeker interessant,” zegt ze, “dat zijn de telers van de toekomst.”

Oefening

“Het zou interessant zijn wanneer je de systeem-benadering, zoals we die in Plantgezondheid hanteren, tussen oren van leerlingen en docenten kunt krijgen”, zo denkt ze hardop. Ze pakt de schematische voorstelling van de aanpak erbij. Een schijf waarin een weerbaar gewas centraal staat. Er omheen staan de drie kennislijnen: een effectief en duurzaam middelenpakket, robuuste en weerbare teeltsystemen en slimme en innovatieve technologieën. Met een telersgroep heeft ze vier kennislijnen als oefening een keer uitgewerkt voor roos. Welke duurzame middelen zijn er? Wat

Onderzoekster Jantineke Hofland laat in een workshop zien hoe je de weerbaarheid van planten kunt beïnvloeden

is bekend over weerbaarheid? Wat is er mogelijk in teeltsystemen? Kun je nieuwe technologieën inzetten. “Het is een oefening in denken. Je krijgt zo zicht op witte plekken. Je zou er lesmateriaal omheen kunnen maken.”

Dat glastuinders ook op zoek zijn naar kennis, blijkt uit de belangstelling voor de informatiestand van Groen Kennisnet. Trafficmanager Barry Looman laat zien dat veel kennis toegankelijk is via plantgezondheid.nl en de beeldenbank gewasbescherming. Dat is nieuw voor veel telers. Kennis is over vergroening is belangrijk, maar telers moeten er ook naar handelen vindt staatssecretaris Dijkema. Telers kunnen zelf werken aan draagvlak, zo zegt ze. Berichten over onzorgvuldig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen helpen er niet bij. “Dat verontrust mij.” Ze kondigt daarom aan dat de NVWA extra gaat inspecteren op het naleven van de gewasbeschermingsregels. ■

[Kijk voor links en downloads op groenonderwijs.nl](#)

HET NIEUWE DOEN IN PLANTGEZONDHEID

‘Het nieuwe doen in plantgezondheid’ is een PPS-programma (publiek-private samenwerking) binnen de topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen. Het programma richt zich op het verbeteren van de plantgezondheid, zowel op het niveau van de plant, het gewas, het bedrijf als op het niveau van de keten. In het programma werken onderzoek (Wageningen UR), ondernemers (LTO Glaskracht) en overheid (ministerie Economische Zaken) samen. Er worden binnen het programma 13 onderzoeksprojecten uitgevoerd. Het onderzoek wordt gefinancierd door het bedrijfsleven (50%) en het ministerie EZ (50%, in 2015 3 miljoen euro).

Het programma kent vier kennislijnen:

- Weerbaar gewas
- Weerbare systemen (weerbare bodem/substraat/water en ecosystemen)
- Slimme en innovatieve technologieën (o.a. detectie- en verfijnde toedieningstechnieken)
- Een effectief duurzaam (biologisch en chemisch) middelen- en maatregelenpakket